

Hur mår dagfjärilsfaunan i Östergötlands skyddade områden?

Inventeringar av dagfjärilsfaunan utfördes i ett antal av Östergötlands skyddade områden med högre ängs- och betesmarkskvalitéer. Målet var att följa utvecklingen av dagfjärilsfaunan i länet samt utvärdera skötseln av de skyddade områdena.

Bakgrund: En stor del av vår svenska dagfjärilsfauna är knuten till traditionellt brukade ängs- och hagmarker med stor blomrikedom. Dessa miljöer har minskat kraftigt i takt med rationaliseringen av jordbruket. Bristen på bra fjärilmiljöer och de stora avstånden mellan dem har skapat en tillbakagång hos många dagfjärilar. Inventeringar utfördes för att undersöka statusen på dagfjärilsfaunan i länets skyddade områden. Målet var att utifrån sammansättning av arter i de skyddade områdena, sammansättning av arter i kringliggande miljöer och lokalernas utseende kunna föreslå skötselåtgärder, både generella och specifika för de enskilda områdena.

Metodik: Varje område besöktes flera gånger under fjärilssäsongen. Förutom dagfjärilar (här inkluderat dagsvärmare och bastardsvärmare) noterades betetryck, blomrikedom och djurslag. Antal arter och individer av dagfjärilar i de skyddade områdena noterades. Utöver detta så inventerades även de miljöer som omger de skyddade områdena.

Fakta om Dagfjärilar

- I Sverige har 121 arter påträffats
- Östergötland har en av landets rikaste dagfjärilsfaunor med sentida fynd av 83 arter.
- 19 arter från den svenska rödlistan över hotade arter har sentida fynd i länet.
- Dagfjärilar kräver variationsrik omgivning för att tillgodose behoven i sina olika levnadsstadier; ägg, larv, puppa och vuxen fjäril.
- Vuxna fjärilar är beroende av stor nektarrikedom.
- Fjärilslarven lever på en eller ett fåtal växter som är specifika för varje fjärilsart.
- Dagfjärilar är bra indikatorer på hög biologisk mångfald

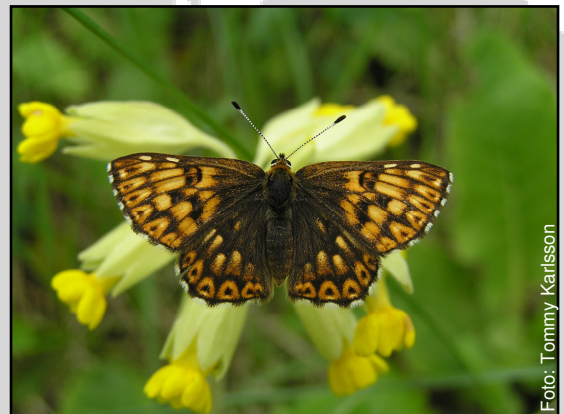

Foto: Tommy Karlsson

Den sällsynta gullvivefjärilen flyger vid Åsabackarna. Här sittandes på värdväxten gullviva.

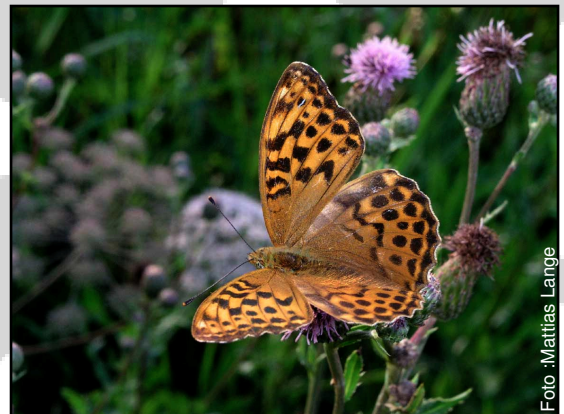

Foto: Mattias Lange

Pärlemorfjärilar trivs i ängs- och hagmarker.

Mer info: Anneli Lundgren, Länsstyrelsen Östergötland, Naturvårdsenheten. E-post: anneli.lundgren@lansstyrelsen.se Tel: 013-196077 www.lansstyrelsen.se/ostergotland

Resultat

- Antalet arter i objekten varierade stort, från 38 som högst till 8 som lägst.
- Ändrad skötsel skulle öka förutsättningen för en artrikare dagfjärilsfauna i flera av områdena.
- Ett problem vid flera av lokalerna var brist på nektar orsakad av för hårt betestryck.
- Vid ogynnsam skötsel trängs delar av dagfjärilsfaunan ut från de skyddade områdena.

Förslag på skötsel

- Betesfria år kombinerat med senare betespåsläpp på delar av områdena gynnar en rik dagfjärilsfauna
- Enbart får som betesdjur verkar inte vara optimalt om man vill gynna en rik dagfjärilsfauna.
- Buskar ger lä, varmt mikroklimat och äggläggningsplatser, de är därför ett positivt inslag för dagfjärilar.

Foto: Karl-Olof Bergman

Gränsen mellan delen av området i Stämman med sent betespåsläpp och kontinuerligt bete. I den blomrika delen flyger många fjärilar.

Åsabackarna, Mansabola, Malmölandet och Malmviksängen hör till de områden med flest arter dagfjärilar. Dessa lokaler hyser en magnifik dagfjärilsfauna som innehåller flera hotade arter.